

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bfv.II.296/2024/12.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Harangozó Attila, bíró Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	nyilvános ülés
Az ülés napja:	2024. május 2.
Az ügy tárgya:	járművezetés ittas állapotban vétsége
Terhelt:	...
Első fok:	Pécsi Járásbíróság, 4.Bpk.1396/2023/2., büntetővégzés, tárgyalás mellőzésével, 2024. január 8. (jogerő: 2024. január 23.)
Másodfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	Baranya Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya:	a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Baranya Vármegyei Főügyészség által a terhelt terhére előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pécsi Járásbíróság 4.Bpk.1396/2023/2. számú büntetővégzését megváltoztatja,

a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.300 (ezerháromszáz) forintra felemeli, a kiszabott pénzbüntetés összege így 169.000 (százhatvankilencezer) forint.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 28.000 (huszonnyolcezer) forint bünygyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Pécsi Járásbíróság a 2024. január 8. napján – tárgyalás mellőzésével – meghozott 4.Bpk.1396/2023/2. számú büntetővégzéssel a terhelttel szemben járművezetés ittas állapotban vétsége [Btk. 236. § (1) bekezdés] miatt 130 napi tétel, napi tételenként 1.200 forint, összesen 156.000 forint összegű pénzbüntetést és 1 év közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki.

[2] A büntetővégzés 2024. január 23. napján – tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában – jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozat ellen a Baranya Vármegyei Főügyészség a terhelt terhére nyújtott be felülvizsgálati indítványt Bf.B.67/2024/2. szám alatt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontban meghatározott okból, anyagi jogszabálysértés miatt. Ebben a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésére és a Pécsi Járásbíróság új eljárás lefolytatására utasítására tett indítványt.

[4] Indokai szerint a Btk. 50. § (3) bekezdésének 2023. szeptember 1. napjától – így az elkövetés napján is – hatályos rendelkezése alapján a pénzbüntetés egy napi tételének összege legalább 1.300 forint. Ezen törvényi rendelkezést az elsőfokú bíróság megsértette, amikor a pénzbüntetés egynapi tétel összegét ennél alacsonyabban, 1.200 forintban állapította meg. A törvénysértő büntetés kiszabásához a Btk. más szabályának megsértése vezetett, ami megalapozza a felülvizsgálati eljárás lefolytatását.

[5] Ugyanakkor a büntetővégzés nem tartalmazza az elbírálás során figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülményekre vonatkozó mérlegelést, ezért a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását tartotta indokoltnak.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.166/2024/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt helyes indokai folytán fenntartotta, ugyanakkor azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása helyett a jogerős határozatot változtassa meg, a pénzbüntetés egynapi tételének összegét a törvényi keretnek megfelelően emelje fel, egyebekben pedig a jogerős határozatot hatályában tartsa fenn.

[7] A terhelt védője írásbeli észrevételében nem értett egyet az ügyészség álláspontjával, mivel „bírói oda nem figyelés történt”, ami miatt a terheltet nem érheti hátrány akkor sem, ha az indítványozott felemelés teljes összege valójában csak 13.000 forint. Kitért arra, hogy a terhelt olyan járművet vezetett, amihez vezetői engedély sem szükséges, ugyanakkor vezetési jogosultsága a cselekmény elkövetése óta szünetel, így a hatályon kívül helyezés is a terhelt terhére esne. A beadványában felsorolt enyhítő körülményekre figyelemmel a pénzbüntetés kiszabása is súlyos büntetés, aminek a megemelése nem indokolt. Mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria mellőzze a pénzbüntetés kiszabását, a büntetővégzést pedig hatályában tartsa fenn.

[8] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség az indítványt fenntartotta és a jogerős ítélet megváltoztatásával a pénzbüntetés egy napi tételének felemelését indítványozta, míg a

védő az írásbeli beadványával egyező érvek alapján a pénzbüntetés mellőzésére tett indítványt.

[9] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**

[10] Az ügyészség jogosult a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt előterjeszteni [Be. 651. § (1) bekezdés], amit a jogerős ügydöntő határozat közlésétől (2024. január 10.) számított hat hónapon belül terjesztett elő [Be. 652. § (3) bekezdés]. Jelen esetben az indítvány 2024. február 20-án érkezett az elsőfokú bírósághoz, így az joghatályos.

[11] A felülvizsgálati indítvány a terhelt terhére irányul. A védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül nyilvános ülés tartását indítványozta [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont], ezért a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti főszabálytól eltérve az indítványról nyilvános ülésen határozott.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen vehető igénybe. A jelen ügyben a bíróság büntetővégzést hozott, amely a Be. 739. § (2) bekezdése alapján ügydöntő – tartalma szerint a vádról rendelkező [Be. 456. § (1) bekezdés] – határozat és amelyre – ha a Be. másképp nem rendelkezik – az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

[13] Felülvizsgálatnak kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból van helye. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[14] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság – a bűncselekmény minősítésén túl – a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont].

[15] Felülvizsgálati okot valósít meg törvénysértő büntetés okából az olyan anyagi jogi szabály megsértése, amelynek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény a bíróság számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvételére miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1559/2018/10. (BH 2020.9.)]. A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében tehát akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[16] Az ügyészi indítvány szerint a bíróság jogerős határozatában megsértette a Btk. 50. § (3) bekezdésében írt, a pénzbüntetés egy napi tétele összegének alsó határára vonatkozó rendelkezést, ekként az a fent írt felülvizsgálati oknak megfelel.

[17] A bűncselekményt a Btk. 2. § (1) bekezdésében foglalt főszabály szerint – az említett törvényhely (2) és (3) bekezdésében írt, a jelen ügyben nem releváns kivételekkel – az elkövetésekor hatályos büntetőtörvény szerint kell elbírálni.

[18] Jelen esetben a terhelt a terhére rótt cselekményt 2023. október 23-án követte el. A Btk. e napon hatályos – a Magyarország 2024. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2023. évi LIII. törvény 95. § (1) bekezdésével, 2023. szeptember 1-jei hatállyal módosított – 50. § (3) bekezdés második mondat első fordulata szerint a pénzbüntetés egy napi tételének összegét legalább ezerháromszáz forintban kell meghatározni.

[19] E szabálytól a Btk. a bíró mérlegelése alapján eltérést nem enged.

[20] Következésképpen a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tétel összegének 1.200 forintban történt meghatározása törvénysértő.

[21] A Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt szabott ki törvénysértő büntetést vagy alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[22] Csupán kisegítő szabály, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a Be. 662. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges [Be. 663. § (1) bekezdés b) pont].

[23] A Kúria gyakorlata következetes abban, hogy a (kizárólag) büntetéskiszabás kereteinek áthágásában megnyilvánuló anyagi jogszabálysértést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat] akként orvosolja, hogy a büntetés adott elemét mindig a jogerős ítéletben kiszabotthoz legközelebb eső, de már törvényes mértékre növeli vagy csökkenti (Kúria Bfv.II.363/2021/4.); azaz, ha a büntetés meghaladja az Általános Részi rendelkezések figyelembevételével kiszabható törvényi felső határt, akkor arra enyhíti, ha viszont nem éri el az ugyanilyen módon törvényesen kiszabható alsó határt, akkor e minimumra súlyosítja a büntetést.

[24] Ezért a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése a Be. 663. § (2) bekezdés b) pontja alapján jelen ügyben fel sem merülhetett; a Kúria nem mérlegelhette az enyhítő és súlyosító körülményeket – ekként az erre vonatkozó védői hivatkozásokat sem –, felülbírálati és döntési jogköre kizárólag a pénzbüntetés törvényessé tételére terjedt ki. Ehhez pedig nem volt szükség az ügyiratokból, illetve a Be. 741. § (4) bekezdése szerint indokolt büntetővégzésből ki nem tűnő körülmény ismeretére.

[25] A védői észrevételekre tekintettel utal a Kúria arra, hogy a Be. 659. § (5) és (6) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a Be. 649. § (2) bekezdésben írt okokon kívül – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Következésképp a járművezetéstől eltiltás jelen ügyben teljes egészében a felülbírálat körén kívül esett.

[26] Ugyancsak nem bírálhatta felül a Kúria a jogerős büntetővégzést meghozó bíróság azon mérlegelés alapján meghozott – kötelező törvényi szabályt bizonyosan nem sértő – rendelkezését, miszerint a terhelttel szemben pénzbüntetés kiszabása indokolt, tovább annak a napi tételei számának a törvényes keretek között történt meghatározását sem. Az enyhébb büntetés kiszabása iránti igényét a terhelt a jogerőt megelőzően tárgyalás tartása iránti indítvánnyal és azt követően, szükség esetén, fellebbezéssel érvényesíthette volna; a felülvizsgálati eljárás azonban az indítvány tartalmához igazodóan kizárólag – az egy napi tétel összegének meghatározása során megvalósult – törvénysértés kiküszöbölésére szorítkozott.

[27] Ez a törvénysértés pedig – mivel az a terhelt javára valósult meg – kizárólag a terhelt terhére küszöbölhető ki. A terhelt terhére eső felülvizsgálat – a törvényben írt jogosult kezdeményezésére és határidőn belül – törvényes jogorvoslati eszköz, ami alapján a Kúriának lehetősége van a büntetés súlyosítására (BH 2017.256.).

[28] A kifejtettekre tekintettel a Kúria, miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata alapján a fent írtak szerint megváltoztatta.

[29] A Kúria megállapította a pénzbüntetés így kialakult összegét, egyebekben pedig a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[30] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[31] A Kúria elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügytípusra öttagú tanács eljárását rendelte el.

[32] IV. Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[33] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. május 2.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró